

Kamēr pirks tikai lētāko cenu, izmaiņu nebūs

Teksts: Ilona Lūsēna
Foto: SIA «Vidzemes logi»

Lai pretendētu uz jaunās ēku energoefektivitātes programmas finansējumu, plānotajam siltumenerģijas ietaupījumam pēc renovācijas īstenošanas būs jābūt ne mazākam par 30% gadā, un siltumenerģijas patēriņš apkurei nedrīkstēs pārsniegt 90 kWh/m² gadā. Šādus rādītājus iespējams sasniegt ievērojot divus galvenos nosacījumus: renovācijas procesā tiks izmantoti kvalitatīvi, būvnormatīviem atbilstoši materiāli; renovācijas darbi būs izpildīti nevainojamā būvnieciskajā kvalitātē.

Viena no ēku norobežojošajām konstrukcijām, kas renovācijas procesā tiek nomainīta, ir logi, jo, kā norāda Latvijas energoefektivitātes asociācijas sniegtie dati, no kopējiem ēkas siltumenerģijas zudumiem, caur vecajiem logiem tiek zaudēti 30 – 40% siltuma. Parasti renovācijas projekts paredz jaunu

PVC logu uzstādīšanu.

-Nosacījumi pasūtītājiem ir ļoti skaidri – jāliek jauni PVC logi, kas atbilst visām Latvijas būvnormatīvu un Pasūtītāja uzstādītajām kvalitātes īpašībām. Diemžēl Patērētāju tiesību aizsardzības centra pētījums uzrāda satraucošus datus par apšaubāmas kvalitātes logu importu

Latvijā. Tas liekas neticami, - vai tiešām kopš laika, kad Latvijā vispār parādījās pirmie PVC logi, pasūtītājs joprojām nav pasargāts no riska iegādāties aizdomīgas kvalitātes precis? Vai nekas nav mainījies kopš deviņdesmitajiem gadiem? «Situācija ir citāda, to ir izmainījis tirgus. 90-os gados, kad PVC logi tikko parādījās Latvijā, un pieprasījums pēc tiem bija mazs, bet to cena samērā augsta, kas deva iespējas „labi” nopelnīt ražojot nelielu daudzumu zemas kvalitātes logu pat garāzās. Taču tagad nav izdevīgi montēt dažus logus nedēļā. Tādā veidā pašizmaksa veidojas augsta, un neviens vairs nav gatavs šādu logu iegādāties. Šo laiku ražotāji strādā ar jaudīgām ražošanas

linijām un viņu apjomi ir tādi, kas logus ļauj tirgot par citu cenu,» stāsta **Latvijas Logu un durvju ražošanas asociācijas izpilddirektors Ivars Brants**. Tagad tiek izmanto citi ceļi vieglas un ātras peļņas iegūšanai, lētu, zemas kvalitātes citu valstu produkciju tirgojot Latvijā.

Sevišķi populāri tas kļuva 2006. un 2007. gadā, tā sauktā «būvniecības buma» laikā, kad vietējie ražotāji netika galā ar Latvijas tirgus vajadzībām. Tolaik asociācijā vērsās sašutuši projektu attīstītāji ar sūdzībām par nozares kūtrumu, jo viņiem uz pasūtījumu nācās gaidīt no 60 līdz 90 dienām. Skaidrs, ka šādu tempu akceptēt neviens nebija gatavs. Un kur ir vajadzība, rodas piedāvājums – radās uzņēmēji, kuri ieraudzīja tirgus iespēju: lēti un daudz pirkt, turklāt labi nopelnīt. No tā laika Latvija ir iepazīsusi lētus, apšaubāmas izcelsmes logus no Polijas. Uz šāda veida biznesa izdevīgumu norāda fakts, ka vairāki Latvijas logu ražotāji ir pievērsušies logu tirdzniecībai. »

–Ja runājam par cenu, diemžēl Latvijā

Atgādinām, ka kopējais jaunajā plānošanas periodā pieejamais publiskais finansējums ēku energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem sastādīs 176, 47 miljonus eiro (no kuriem Eiropas Reģionālās attīstības fonds ieguldīs – 150 miljonus, bet valsts budžeta līdzfinansējums sastādīs – 26, 47 miljonus eiro).

ir spēkā šāda sakarība: lēti logi, – tie ir poļu logi. Tomēr šeit ir kāda neskaidrība: vienalga, kurā zemē PVC logus ražo, – tehnoloģija, izmantotie materiāli, pat darbagaldi, lielākoties ir līdzīgi, ja ne pat vienādi, turklāt arī transportēšanas izdevumi kaut ko maksā. Kā poļiem izdodas panākt cenu atšķirību? **Latvijas Logu un durvju ražošanas asociācijas valdes loceklis Ivars Buls** to skaidro ar ražošanas specifiku: «Diemžēl

ir jāpieņem šāda patiesība – Latvija kalpo par tādu kā balastu. Polija ir liela valsts un ražotāji strādā ar lielām ražošanas jaudām. Logu «nesezonas» laikā viņiem veidojas pārprodukcija, kuru jāspēj izdevīgi pārdot, tātad jāražo nedaudz lētāk. Savu iekšējo tirgu bojāt neviens nav ieinteresēts, tādēļ «optimizētā» produkcija tiek pārdota. Latvijā un arī citās valstīs ir pietiekami daudz pārpircēju, kuriem šis bizness ir pa prātam. Pārpircējiem nav nekāda atbildība: iepērk partiju, sadala to tālāk izplatītāju tīklā, norēķini, lielākajā vairumā gadījumā, notiek skaidrā naudā, par preces iegādi parasti līgums nav noslēgts, nav atbilstības dokumentu, ja logs nav kvalitatīvs, pēc ielikšanas sprūst vai neveras, neviens palīdzēt vairs nevar – cietējs izrādās tikai pasūtītājs. To, cik daudz manis teiktajā ir patiesības apliecina pētījums, ko 2012.gadā veikusi Polijas Būvmateriālu ražotāju darba devēju asociācija (Związek Pracodawców Producentów Materiałów dla Budownictwa) sadarbībā

ar Būvniecības tehnoloģiju institūtu (ITB). Pārbaude notika 13 lielāko Polijas logu un durvju ražotāju produkcijai un rezultāti bija publicēti vairākos Polijas interneta portālos. IZRĀDĀS, tikai trīs no pārbaudītajām firmām ražo visiem kvalitātes rādītājiem atbilstošus logus. Attiecīgi pieci no šiem ražotājiem ir saņēmuši diskvalifikāciju, jo logus ar šādiem tehniskajiem parametriem vispār nedrīkst ražot. Kā liecina poļu publiskotā informācija, diskvalifikāciju saņēmušas tādas kompānijas kā «Petecki», «Termo Profil», «Eko-Okna», «Dobroplast» un «AdamS». Diemžēl tieši pēdējo divu ražotāju produkcija Latvijā tiek ieviesta lielos apjomos.»

– Vai tā tomēr nav pārspīlēta demokrātija, ja drīkst tirgot jebkādas kvalitātes logus, pat bez pavaddokumentiem?

I.Brants: «Latvija nav zeme, kur valda visatļautība. Laiki, kad logiem nebija nekādu standartu sen pagājuši – kopš 2006.gada mums ir adaptēts Eiropas logu standarts, turklāt 2013.gada 1.jūlijā arī Latvijā stājas spēkā Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 305/2011, ar ko nosaka saskaņotus būvuzraudzības tirdzniecības nosacījumus. Regulas 5. Punkts noteic, ka: «...atbilstīgos gadījumos noteikumi par būvuzraudzības paredzēto izmantojumu dalībvalstī, nosaka būtiskos raksturlielumus, kuru ekspluatācijas īpašības būtu jādeklarē». Ko tas nozīmē? Tas nozīmē, ka regula noteic ne tikai pamatprasības būvuzraudzījumiem, bet arī atbilstību apliecināšanai dokumentu saturu – Latvijā ievestai produkcijai ir jābūt ekspluatācijas īpašību deklarācijām. Eiropa noteikumos izklāstīti arī būvuzraudzības ražotāja, importētāja un izplatītāja pienākumi.

Cita lieta, ka veikli darboņi visu nepieciešamo – sertifikātus vai deklarācijas prot arī viltot, paraugus sameklējot internetā.»

I.Buls: «Taču acīm redzamo neatbilstību starp nekvalitatīvu produkciju un «safabricētu» pavaddokumentu pamanīs tikai nozares speciālists. Runājot par dokumentiem un būvniecības speciālistiem, jāatzīmē vēl viena problēma. To, protams, nevar attiecināt uz visiem objektiem, bet diemžēl, ir tā, ka būvnieki ne vienmēr pievērš uzmanību dokumentiem. Ja uz objektu tiek atvesti

logi, kuriem vispār ir pavaddokumenti, tad būvuzraugs uzskata, ka viss ir kārtībā.

– Tad kāda nozīme ir šādiem «papīriem papīra pēc»?

I.Brants: Dokumentācijai ir jābūt kārtībā, jo tos prasa iepirkumu komisija. Diemžēl jāpiekrīt, ka joprojām pastāv formāla prasība pēc dokumentācijas. Manā pieredzē arī ir kuriozs gadījums ar atzinuma izsniegšanu – asociācijā ieradās kādas firmas pārstāvji un lūdza sniegt atsauksmi par logiem. Izpētot iesniegto dokumentāciju, nācās secināt, ka tie diemžēl ir nekvalitatīvi logi, ko arī atspoguļoja asociācijas dotais negatīvais atzinums. Iepirkuma konkursa komisija, kurai tika iesniegta šī negatīvā atsauksme, tai vietā, lai pievērstu uzmanību slēdzienā teiktajam, un izslēgtu pretendentu no konkursa, uzskatīja, ka viss ir kārtībā – pieprasītais dokuments ir saņemts. Tas lieku reizi pierāda, ka iepirkumu komisijai ir vajadzīgs «papīrs», vienalga, kāds ir tā saturs. Iepirkumu sistēma diemžēl nozari kropļo, nevis palīdz tai attīstīties. Ne jau pats iepirkums, bet nosacījums, ka uzvar zemākā cena. Viss ir pareizi – nauda ir jātaupa, bet procesu vajag uzraudzīt kompetentam ekspertam, piemēram, Logu un durvju ražotāju asociācijas pārstāvim, kurš prastu novērtēt apzinātu dempingu iepirkumā, mēģinājumu projektā «iedabūt» sliktas kvalitātes produkciju vai citas pretlikumības.»

I.Buls: «Absurds, bet paši logu ražotāji konkursos nepedalās. Konkursā startē būvnieki un viņš nosaka, kādus logus, atbilstoši renovācijas projektam, izmantos. Ja konkursu izdodas uzvarēt, tad būvnieks sāk meklēt lētākos piedāvājumus un atbilstoši savam godaprātam un kompetencei izvēlas logus. Diemžēl gadās, ka uzņēmējam iztrūkst kā viens, tā otrs – kamēr apšaubāmas preces pircēji paši uz savas ādas neizjutīs sekas, nekas var arī nemainīties. Asociācijas pieredzē ir gana kuriozs gadījums – kāda būvfirma iepirka lētas durvis, kas izrādījās izgatavotas no logu profiliem. Nav jābūt speciālistam, lai sapratu, ka šāds būvuzraudzības vienkārši nevar funkcionēt. Jautājums, cik liels izdevās iecerētais ietaupījums un kuram par to jāatbild?»

– Šinī gadījums prātā nāk teiciens par aitām un cirpējiem, tomēr tas šķiet absurds. Mūsu dienās, kad tik daudz runā par kvalitātes un ilgtspējīgas

būvniecības problēmām, joprojām atrodas būvnieki, kas izvēlas pirkt lētās mantas?

I.Brants: «Diemžēl tā tas ir uzņēmējiem, kuri domā: es vinnēšu šajā loterijā: izdosies gan lēti, gan labi. Kāpēc lielajos objektos, kurus būvējušas Latvijas lielās būvfirmas, nav lēto poļu logu? Tādēļ, ka būvnieki jūtas atbildīgi par savu darbu un reputāciju. Viņi dara to, ko mēs, kā asociācija, atgādinām katrā izdevīgā gadījumā – lūdzu, izvēlieties logus no ražotāja. Būs ne tikai garantija logiem, tie arī atbildīs obligātajām tehniskajām īpašībām. Ja trūkst sapratnes par visām niansēm – vienmēr padomu var prasīt Latvijas Logu un durvju ražotāju asociācijā.»

– Vai saskatāt risinājumu?

I.Buls: «Viens no risinājumiem, ja tādu izdotos ieviest – objektu konkursos drīkstētu startēt tikai logu ražotāji. Ja viņi ir ražotāji, būs preces, būs atbilstības deklarācija, atbildība un garantija. Lai gūtu cerēto ietaupījumu, kaut vai dažus eiro uz vienu logu, būvnieks var ielikt jebkādas kvalitātes logus. Pasūtītāja nedienas sāksies tikai pēc laika. Ilgtspējības kritēriju iepirkuma nosacījumos neņem vērā. Izvērtējot ēku renovācijas un siltināšanas darbu kvalitāti būtu jāiekļauj tādi rādītāji kā: ilgtspēja, izmantotie materiāli, gaisa kvalitāte.»

I.Brants: «Lai mums nesāk pārņemst savzvēstības teorijas, bet, plašāk skatoties, iespējams, Polijas logu ražotāji ir ieinteresēti vājināt vai pat pilnībā iznīcināt šo nozari Latvijā arī Lietuvā. Un par zināmiem «panākumiem» nevar sūdzēties: piemēram, Kurzemes pusē nav vairs neviena PVC logu ražotāja. Ja konkursos izvēlētos tikai vietējos ražotājus, pasūtītāji sevi ne tikai pasargātu no brāķa, bet atbalstītu Latvijas ražotājus, valsts budžets iegūtu zināmu nodokļu daudzumu. Runājot par nodokļiem, ir pamatotas aizdomas, ka poļu logu lētumam pamatā ir arī darbošanās pelēkā – beznodokļu zonā. Atšķirība cenās starp Latvijas ražotāja produkciju un Polijā iepirktiem logiem sastāda aptuveni 20 – 30%. Tik lietloptimizāciju var panākt vienīgi ietaupot uz nodokļu rēķina.

Lūk, un šāda situācija turpmāk nebūtu pieļaujama. Ja objektā izmanto valsts vai Eiropas naudu, tad nodokļu nomaksai ir jābūt obligātai. ■

Kvalitātes garantija – ražots Latvijā!

Teksts: Ilona Lūsēna
Foto: SIA «Vidzemes logi»

Burtnieku novadā darbojas salīdzinoši jauns, taču pilnībā konkurētspējīgs uzņēmums SIA «Vidzemes logi». Uzņēmums nodarbojas ar energoefektīvu PVC logu un durvju ražošanu.

Vaicājot uzņēmuma īpašniekam Ervīnam Brokam, kāda bija vērtīgākā atziņa, uzsākot savu biznesu, viņš atbild: «Uzsākot biznesu, jābūt gatavam pārvarēt daudz šķēršļu un grūtību. Ir lietas, kas liekas neiespējamās, bet, kad ķeris tām klāt, viss izrādās paveicams. Protams, tas nenotiek bez pūlēm un zilumiem, bet pēc tam ir milzīgs prieks par padarīto. Aiz katra mērķa slēpjas nākošais mērķis.»

Kā tas sākās?

Uzņēmuma izveidošana nav nejaušs solis uzņēmējdarbībā, jo Broku ģimene jau vairāk nekā 15 gadus darbojas logu biznesā un ir uzkrājusi milzu pieredzi,

tādēļ ideja par logu ražošanu ir pārdomāts lēmums. Uzņēmuma izveides idejas autore ir Tamāra Broka – logu tirdzniecības un montāžas firmas SIA «TBM-Maiga» dibinātāja. Šobrīd šis uzņēmums darbojas kā SIA «Vidzemes logi» tirdzniecības pārstāvis, nodrošinot ražotni ar pasūtījumiem.

«TBM Maiga» visu laiku strādājis kā montāžas uzņēmums, bet iztrūkstošo posmu – logu ražošanu – līdz šim kompensēja ar produkcijas iepirkšanu no citiem ražotājiem. Tādā veidā krājās pieredze, pārbaudot dažādus kvalitātes līmeņus, kas apstiprināja lēmumu ražot pašiem un piedāvāt izstrādājumus, kas atbilst visiem logu tehnisko īpašību parametriem. Ar augstu kvalitāti saprotot atbilstošu vēja slodzes un lietusūdens noturību, normatīviem atbilstošu skaņas un siltuma izolāciju, augstu gaisa caurlaidību un atbilstību veselības inspekcijas noteiktajam higiēnas novērtējumam.

Šobrīd E. Brokam logu ražošanas

uzņēmuma vadīšana ir pamatnodarbošanās, viņš organizē un pārrauga visus ražošanas posmus, tādēļ bez ilgas domāšanas atbild uz jautājumu: «Kādu logu var saukt par kvalitatīvu?» «Logu var saukt par kvalitatīvu tad, ja tas gatavots uz precīzām ražošanas līnijām, kvalificētu un atbildīgu darbinieku uzraudzībā, turklāt visas izmantotās sastāvdaļas: profils, stikla pakete, furnitūra atbilst augstākajām kvalitātes un drošības prasībām.

SIA «Vidzemes logi» ražošanā izmanto labākos un ekonomiski izdevīgākos KBE pieckameru profilus «System 70 mm», kas ražoti Vācijā.»

Izvēli par labu KBE profiliem, uzņēmuma vadītājs skaidro šādi:

«Droši vien ne katrs zina, ka kompānija KBE dibināta 1980. gadā Rietumbeļinē. Taču, kad 1989. gadā krita Beļine mūris, rūpnīca atradās pašā Austrumvācijas centrā, kas deva varenu impulsu tās attīstībai. Bijušās VDR dzīvojamām mājām bija vajadzīga renovācija un

siltināšana – tāpat, arī labi logi! KBE sāka specializēties tikai plastmasas profilu ražošanā logu sistēmām. Vispirms zinātnieki atrisināja ventilācijas problēmas. Kā pirmie, jau 2004. gadā ieviesa greenline profilus no ekoloģiski tīriem materiāliem, kuros stabilizators svins aizstāts ar kalcija un cinka savienojumu.

Tāpēc arī Vācijas tirgus lidera un KBE profilu ražotāja «Profine Group» produkciju ir gods izmantot tiem ražotājiem, kuriem ir svarīgas trīs vērtības – kvalitāte, pieņemama cena un drošība.»

Svarīgais par KBE profiļiem:

- ▶ 5-kameru profilu siltumcaurlaidības koeficients $U_f=1,3 \text{ W/m}^2\text{K}$;
 - ▶ konstrukcijas bļvdziļums – 70mm;
 - ▶ maināms (melns) dubultblīvējums;
 - ▶ iespēja iebūvēt «REGEL-air» sistēmu, kas nodrošina gaisa apmaiņu 3–5 m³/h;
 - ▶ cinkota tērauda armējums;
 - ▶ iespējams ražot jebkāda veida formas un izmērus;
 - ▶ ļauj izvēlēties ne tikai baltus, bet arī koka imitācijas krāsas;
 - ▶ viegla kopšana ekspluatācijas laikā.
- Mūsdienīgās logu konstrukcijās pārsvarā tiek izmantotas stikla paketes, kas

sastāv no diviem vai trim stikliem ar hermētiski noslēgtu telpu starp tiem. Starptelpa ir pildīta ar argonu, kam ir lēnāka konvekcijas plūsma. Tas palēnina siltumenerģijas pārnēsi no iekšējā siltā stikla uz ārējo – auksto stiklu. Ar gaisu vai argonu pildītām paketēm optimālais attālums starp stikliem ir 14 – 16 mm. Lai vēl vairāk pazeminātu siltumcaurlaidību, iespējams izvēlēties «Termix» – speciālu stikla paketes distanciālo rāmi.

Logos tiek izmantota «Roto NT» furnitūra, kas aprīkota kā ar ziemas vēdināšanas iespēju, tā ar pretuzlaušanas funkciju. Ilgu gadu ekspluatācija ir pierādījusi, ka pareizi kopjot, šī furnitūra nepieviļ. Konstrukcijās netiek izmantoti plastmasas vadītājmehānismi, drošību var paaugstināt ar speciālu rokturu palīdzību, kuros ir iestrādāta poga, bez kuras nospiešanas furnitūras atvēršanās nav iespējama. Furnitūru var papildināt ar slēdzamiem rokturiem.

SIA «Vidzemes logi» produkcija tiek gatavota uz jaunām, modernām un precīzām URBAN iekārtām. Izstrādājumiem ir CE marķējums, kas apliecina produkcijas atbilstību Latvijas Valsts standarta (LVS), Eiropas normatīvu (EN) un Latvijas būvnormatīva (LBN) prasībām. SIA «Vidzemes logi»

produkcijai ir 5 gadu garantija (furnitūrai – 2 gadi), lai gan logu kalpošanas laiks ir 20 un vairāk gadu, neizmainot ne savas īpašības, ne ārējo izskatu.

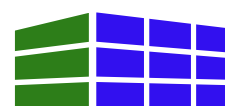
Ražotājs, sadarbībā ar SIA «TBM-Maiga», piedāvā visu pakalpojumu spektru: bezmaksas konsultācijas, uzņēmēšanu, veco logu demontāžu, jauno logu montāžu, palodžu pielikšanu, kā arī garantijas apkalpošanu.

Kā vērtēt situāciju Latvijas tirgu? Kādas ir uzņēmuma nākotnes perspektīvas?

Latvijā vietējie logu ražotāji ir diezgan daudz, tomēr Ziemeļvidzemes reģionā «Vidzemes logi», šķiet, ir vienīgie, kas spēj konkurēt gan cenas, gan izstrādājumu kvalitātes ziņā ar citiem, daudz lielākiem uzņēmumiem Rīgā. Tas uzņēmumam liek strādāt pie pārstāvēniecības atvēršanas Rīgā. Līdz šī gada beigām ir iecere dubultot ražošanas apjomu, paplašināt ražošanas telpas. Nākotnes perspektīvā ir ideja attīstīt eksportu uz kaimiņvalstīm un Skandināviju. Šobrīd ir jau nosūtīti pirmie pasūtījumi uz Norvēģiju un klientu atsauksmes ir pozitīvas.

Informācijai: SIA «Vidzemes logi» jau ir Latvijas Logu un durvju ražotāju asociācijas (LLDRA) biedrs. Asociācija apvieno profesionālus ražotājus, kuras, stingri ievērojot tehnoloģiskās prasības, ražo augstas kvalitātes un standartiem atbilstošu sertificētu produkciju. Nesen uzņēmums kļuvis arī par Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras (LTRK) biedru. Raksta gatavošanā piedalījās uzņēmuma pārstāve Inga Broka.

SIA «Vidzemes logi»
 «Rozītes», Matīšu pagasts,
 Burtnieku novads, LV-4210
 Mobilais tālrunis: 26619177
 e-pasts: info@vidzemes-logi.lv
 www.vidzemes-logi.lv

VIDZEMES LOGI